

Wspomnienie pośmiertne o Aleksandrze Jezierskim

Александр Езерски — посмертное воспоминание.

In Memory of Alexander Jezierski

Śmierć wyrwała z naszego grona w kwietniu 1962 roku niestrudzonego pracownika na niwie leśnej mgr inż. Aleksandra Jezierskiego, po blisko 50-letniej pracy zawodowej.

Urodzony 14 listopada 1890 r. w Woli Mazowieckiej, pow. Tarnopol, zdał maturę w gimnazjum w Tarnopolu. W 1913 r. ukończył wydział leśny Akademii Ziemiaństwa w Wiedniu. Pierwszą praktykę odbył w biurze urzędzenia lasów w majątku Sucha-Slemień, później administracyjną w majątku Pcim, pow. Myślenice.

Już w czasie studiów dał się poznać jako gorący wyznawca socjalizmu i sprawiedliwości społecznej. Był czynnym członkiem stowarzyszenia postępowej młodzieży polskiej „Filarecja”. W pierwszym zetknięciu z wielką własnością ziemską, w zatargu o płace pracowników urzędzeniowych w Suchoj stał się duszą strajku, co zażyło na Jego dalszych losach.

Po trudach I wojny światowej w obcym mundurze, miał satysfakcję uczestniczyć w 1920 r. już jako dowódca polskiej baterii ciężkiej artylerii, w oswobodzeniu Pomorza spod zaboru niemieckiego na trasie Golub-Wąbrzeźno-Grudziądz-Puck. Pozostał na Pomorzu, podejmując pracę w lasach państwowych, na stanowisku adiunkta, nadl. Czernik, a wkrótce nadleśniczego nadl. Dębowa. W 1922 r. objął nadleśnictwo i zarazem kie-

rownictwo wyluszczeni nasion w Klosnowie. To zdecydowało o kierunku rozwoju Jego specjalizacji w umiłowanym zawodzie. Pracując na stanowisku kierownika wyluszczeni do wybuchu II wojny światowej wprowadził w tym zakładzie wiele usprawnień technicznych, zmierzających do wzmożenia produkcji nasion lepszej jakości, zabezpieczenia zakładu i higieny pracowników. Jako pierwszy w Polsce zwrócił uwagę na niebezpieczeństwo przegrzewania nasion przy wyluszczeniu i wprowadził termometry alarmujące automatycznie o osiągnięciu maksymalnej dopuszczalnej temperatury. Usprawnił składowanie i transport szyszek oraz wentylację magazynu szyszek, osiągając lepsze podsuszenie surowca przed właściwym wyluszczeniem. Wyłączył prąd zwrotny, likwidując raz na zawsze niebezpieczeństwo powstania pożaru. Zainstalował rynny odkurzowe. Zapoczątkował przechowywanie nasion drzew iglastych w szczelnie zamkniętych szklanych butlach.

Usprawnienia zakładu oraz sprawiedliwy stosunek kierownika do pracowników, uregulowanie ich zarobków itp. przy właściwej dyscyplinie pracy, stworzyły warunki, w których załoga dwukrotnie przekroczyła 33 tys. kilogramów rocznej produkcji nasion wysokiej jakości.

Te wyniki produkcji pozwoliły przed wojną zlikwidować import nasion drzew iglastych i zaspokoić we własnym zakresie zapotrzebowanie lasów państwowych zwiększone wskutek konieczności szybkiego zalesienia 100 tys. ha zrębów pograda-cyjnych. Jezierski poszedł dalej, zorganizował i zapoczątkował eksport nasion drzew iglastych do wielu krajów.

W 1945 r. po tułaczce okupacyjnej uruchomił wyłuszcarnię, zbudował instalację elektryczną i wodną, usprawnił bocznice kolejową i doprowadził załogę do osiągnięcia już w 1956 r. miesięcznej produkcji ponad 4 tys. kg wyborowych nasion sosny, przy wydajności 1,98 kg nasion ze 100 kg szyszek. Oprócz tego zajął się jeszcze montażem wyłuszcarni w Rucianem, zniszczonej podczas działań wojennych oraz pomógł w usprawnieniu wyłuszcarni w Białogardzie. Poza pracą zawodową znalazł czas na pracę społeczną i prowadził w latach 1937—1939 bursę Rodziny Leśnika w Chojnicach.

Oprócz pracy wyłuszcarskiej pasjonowały Go teoretyczne zagadnienia nasiennictwa, czemu dał wyraz w fachowym piśmiennictwie leśnym i we współpracy ze Stacją Oceny Nasion IBL, przekształconej później w Zakład Nasiennictwa i Selekcji, któremu przedstawił swoje wnioski i który korzystał z Jego konsultacji.

Jezierski był inicjatorem selekcyjnej hodowli drzew leśnych. Na skutek Jego wniosku w sprawie nasiennictwa leśnego w Polsce, skierowanego do Ministerstwa Leśnictwa, Zakład Nasiennictwa IBL podjął współpracę z administracją lasów państwowych w zakładaniu plantacji nasiennych sosny. Zakład wysunął Jezierskiego, jako wybitnego praktyka o dużym przygotowaniu teoretycznym, na kierownika utworzonej w 1948 r. specjalnej stacji terenowej nasiennictwa w Chojnicach. Pracując tam na pół etatu w trudnych warunkach zdołał On w pierwszych dwóch latach istnienia stacji udowodnić praktycznie możliwości wegetatywnego rozmnażania sosny i świerka. Ponadto opracował zarys szczegółowej organizacji nasiennictwa selekcyjnego, program działania stacji oraz projekty wyboru drzew elitarnych ważniejszych drzew leśnych.

Jezierski głosił nowe poglądy w dziedzinie wyłuszczenia nasion. Był racjonalizatorem w zakresie zbioru szyszek z drzew stojących oraz prowadził kursy zrywania szyszek i nasion z drzew stojących. Wszedł do Komisji Leśnej Międzynarodowego Roku Nasiennictwa 1960—1961. Brał czynny udział i zasiadał w prezydium ogólnopolskiej narady nasienniczej w październiku 1961 r.

Z prac Jezierskiego opublikowano artykuł „W sprawie pochodzenia nasion drzew leśnych” („Rolnictwo”, 1933), broszurę „Wskazówki dla zrywaczy szyszek i nasion drzew leśnych” (IBL, 1950) oraz artykuł „O wyborze drzew elitarnych” („Sylwan”, 1950). Pozostały po Zmarłym prace, które mogą być już tylko pośmiertnie upowszechnione drukiem.

W uznaniu Jego przydatności zatrzymano Go na stanowisku kierownika wyłuszcarni w Klosnowie poza ustawowy wiek emerytalny. Za wyniki w zakresie wyłuszczenia był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Tadeusz Truszkowski